

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL ZEKÂ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ*

Mehmet ÖZCAN¹

ÖZET

Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeylerini saptayarak bu düzeyin cinsiyet ve genel akademik not ortalaması değişkenleri açısından incelemektir. Araştırma nicel bir araştırma olup tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, eğitim fakültesinde eğitim gören 180 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada Türkçeye uyarlanan ve 21 maddeden oluşan Sosyal Zekâ ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analiz sürecinde parametrik istatistik tekniklerinin öncül kriteri olan normallik varsayımı Kolmogorov Smirnov testi ve varyansların homojenliği testi olan levene istatistiği uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda; bağımsız örneklem için t testi, ve tek yönlü Anova testleri kullanılmıştır. Araştırma verilerine göre öğrencilerin sosyal zekâ ortalama puanı 5 üzerinden 2.74 olarak bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin sosyal zekâ düzeyleri, cinsiyet ve akademik başarı açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal zekâ, akademik başarı, öğretmen adayı

INVESTIGATION OF CANDIDATE TEACHERS' SOCIAL INTELLIGENCE LEVEL

ABSTRACT

The aim of this study is to determine pre-service teachers' social intelligence level in terms of gender and academic success. This study is a quantitative study designed as a survey model. The study was carried out with 180 students studying at faculty of education, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. "Social Intelligence Scale" was used in the research. Variables are gender and grade point averages. Kolmogorov Smirnov Normality test and Levene test assessing the equality of variances are applied to data. Independent samples t test and One Way Anova test are applied for analyses. The students' social intelligence scores were 2.74 out of 5. In parallel with the result, social intelligence level of the students does not have significant influence on gender and grade point averages (GPA).

Keywords: Social intelligence, academic success, candidate teacher

1. GİRİŞ

Bireyler yaşantısını bir dengede götürebilmek ve gereksinimlerini karşılamak için eğitim almaya, çalışmaya, kazanmaya, toplum içinde yer edinmeye ve topluma ait olmaya ihtiyaç duyar. Toplumsal aidiyet için bireylerin toplumu ve toplumun ait olduğu kültürü tanıması önemlidir. Bunu sağlayabilmek için ise bireyin belli bir yeterliğinin olması önemlidir. Bireylerin toplumsal statüleri için sosyal olmaları, sosyal olabilmeleri için ise sosyal zekâyâ sahip olmaları önemli bir faktördür. Sosyal olan ve sosyal zekâ düzeyi yüksek olan bireyler toplumda kendilerine yer bulmakta ve topluma uyum sağlamaktadır. Araştırmacılar

* Bu araştırma Nisan 2018 tarihinde düzenlenen 27. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, e-posta: mehmetozcan79@gmail.com

sosyal zekâ üzerine yapmış oldukları araştırmalar sonucunda birtakım tanımlar geliştirmişlerdir. Marlowe (1986) sosyal zekâ ile sosyal yeterliği benzer olarak düşünmüş ve sosyal zekâyı bireylerin duygularını, düşüncelerini ve davranışlarını anlama becerisi, liderlik düzeyinin değerlendirilmesinde önemli bir kavram olan sosyal zekâ başkalarını etkilemeyi içeren kişiler arası iletişim yeterliği; Ford ve Tisak (1983) sosyal zekâyı bireyin sosyal çevredeki ayırt edici davranışları olarak ifade etmiş ve bireyin belirli bir sosyal çevrede gerçekleştirdiği benzer davranışlar; Thorndike, (1920) sosyal zekâyı bireyin insanları anlama ve yönetme ve toplumla sosyal etkileşimde bulunma becerisi; Willmann, Feldt ve Amelang (1997) bireyler arasındaki uyumun ve dengenin sağlanması becerisi; Bar-On modeline (2003) göre ise sosyal zekâ bireyin kendisini nasıl anladığı ve ifade ettiği, başkalarını nasıl anladığı ve iletişim kurduğunu belirleyen beceridir. Bar-On'un bu modeline göre yüksek sosyal zekâyı sahip birey kendini daha iyi anlar ve ifade eder, başkalarıyla daha iyi iletişime geçer, günlük olaylarla daha iyi başa çıkar. Bunu sağlayabilmek için ise bireyin kendinin farkında olması, zayıf ve güçlü yönlerini bilmesi, duygu ve düşüncelerini ifade etmesi önemlidir. Sonuç olarak sosyal zekâ, sosyal olarak zeki olmak bireyler arası iletişimde diğerlerinin duygularının, düşüncelerinin ve gereksinimlerinin farkında olması ve insanlarla yapıcı, işbirlikçi ve güçlü düzeyde iletişime geçmesi, bireyin bir davranışı gönüllü ve isteyerek yapması olarak ifade edilebilir.

Günümüze kadar gelen duygusal sosyal zekâ tanımlarının çoğu a) tanıma, anlama, duygu ve düşünceleri ifade etme becerisi b) diğerlerinin kendileri için ne düşündüğünü anlama becerisi c) duyguları yönetme ve kontrol etme becerisi d) kişisel ve kişiler arası sorunları yönetme, değiştirme, uyarılma ve çözme becerisi e) olumlu etki yaratma ve kendini motive etme becerisi, ifadelerinden bir ya da birkaçını kapsamaktadır. Sosyal zekâ üzerine birçok tanım yapılmış ve tüm tanımların a) diğerlerinin farkında olma b) sosyal çevrede uyum ve sosyal olaylara verilen tepki kavramlarını içerdiği görülmektedir (Goleman, 2006; Kobe, Rester-palmon ve Rickcrs, 2001).

Bu tanımlamaların yanında bireylerin sosyal zekâyı sahip olabilmesi için birtakım becerilere sahip olması gerektiği vurgulanmıştır. Sosyal zekânın sosyal ya da sosyal olmayan amaçlar için kullanılacak bir beceri olduğu görülmektedir (Björkqvist, Österman ve Kaukiainen, 2000; Kaukiainen et al., 2002). Sosyal zekâ bireye diğerleriyle sağlıklı iletişim kurmasını sağlar. Sosyal olarak zeki olan insanlar daha kibar ve başarıya yatkındır. Sosyal zekâ sosyal çevredeki sorunların çözümünde kolaylık sağlar. Bu yüzden sosyal zekâ eğitimin temel faktörlerindedir. Ayrıca sosyal zekâ, hem karmaşık sosyal gruplarda hem de akraba gruplarında yer alan bireylerin düşünce durumlarıyla empati kurmayı ve onların ne düşündüğünü, ne hissettiğini ve nasıl davranacağını anlamayı sağlayan becerileri kapsar. Sosyal zekâ algısal, bilişsel analitik ve davranışsal kavramları kapsamaktadır (Bjorkvist ve diğer., 2000). Bireyleri etkileyen ve ilgisini çeken sosyal beceriler insanlarla etkileşime geçildiğinde ortaya çıkar ve diğerlerini tanıma, duygusal ifade, kişinin kendisini duygusal olarak ifade etme ve güven kavramlarını içerir.

Sosyal zekâ üzerine çalışmalar yapıldıkça bu zekâ türünün tek başına bir kavram olmadığı farklı alt boyutlardan ve aşamalardan oluştuğu görülmektedir. Sosyal zekâ üzerine geliştirilmiş olan 3 model vardır. Bunlar; a) Sosyal zekâyı algılama, anlama, yönetme ve düşünmeyi beceri temelli ölçen bir yapı olarak tanımlayan Salovey-Mayer modeli (Mayer ve Salovey, 1997), b) Sosyal zekâyı multi-rater ile ölçülen yönetme becerisinin bir dizi yeterlilik ve becerilerden oluştuğunu söyleyen Goleman modeli (Boyatzis, 2006; Boyatzis, Goleman ve HayGroup, 2001) ve c) Sosyal zekâyı bireyin kendini raporlamasıyla ölçülen zekâ davranışlarını etkileyen duygusal ve sosyal yeterliklerin, becerilerin ve olanakların bir kesiti olarak tanımlayan Bar-On modelidir (Bar-On & Handley, 2003). Marlowe'e (1986) göre sosyal zekâ kişisel davranışlar, sosyal beceriler, empati becerileri, duygusal ifade ve özgüven olmak üzere 5 boyuttan oluşur. Birtakım çalışmalar sosyal zekânın çok boyutlu olduğu ve genel zekâdan ayrıştığını ortaya çıkarmıştır (Jones ve Day, 1997; Marlowe, 1986; Weis ve Süß). Sosyal zekânın kişinin bireysel olan içsel zekâ ve sosyal çevreyle olan kişilerarası zekâ olmak üzere iki temel dayanağı vardır. İçsel zekâ bireyin kendi duygusal dünyasını geliştirmesi, kişiler arası zekâ ise bireyin kendisi ile diğerleri arasındaki farkı görmesi olarak açıklanabilir. Thorndike (1920) zekâyı; düşünceleri, somut nesnelere ve insanları anlama ve yönetme olarak üç aşamada incelemiştir.

Sosyal zekânın bireylerin her alanda gelişmesinde ve başarıyı yakalamasında oldukça önemli olduğu yapılan çalışmalarda ortaya çıkmıştır. Özellikle üniversite öğrencilerinin başta akademik başarıyı sağlamak olmak üzere, kendilerini gerçekleştirme, anlama, insanları anlama, yönlendirme ve yönetme becerisine sahip olmasında sosyal zekâ becerisine ihtiyaç duymaktadır.

Sonuç olarak bu araştırmanın amacı,

1. Öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeyi ortalama puanlarının saptanması.
2. Öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeylerinin cinsiyet ve akademik başarıya göre incelenmesidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeylerini cinsiyet ve genel akademik not ortalaması açısından inceleyen nicel bir araştırma olup tarama modelindedir. Tarama modelleri, var olan durumu, var olduğu biçimde ve nesnel bir yaklaşım ile ortaya koyma üzerine temellenmektedir (Karasar, 2012).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği, sosyal bilgiler öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği, matematik

öğretmenliği, beden eğitimi öğretmenliği, türkçe öğretmenliği ve ingilizce öğretmenliği bölümlerinde eğitim gören 180 öğrenci oluşturmaktadır.

Aşağıda tablo 1’de öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine ilişkin istatistiksel bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetine İlişkin Değişkenler

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	128	71.1
	Erkek	52	28.9

Tablo 1’de öğretmen adaylarının cinsiyet dağılımına bakıldığında kız öğrencilerin (f = 128, %71.1) sayısının 76 kişilik farkla daha fazla olduğu görülmektedir.

Aşağıda tablo 2’de öğretmen adaylarının genel akademik not ortalamasına ilişkin istatistiksel bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Akademik Not Ortalamasına İlişkin Değişkenler

Değişkenler		f	%
Genel Akademik Not Ortalaması	1.00-1.99	3	2.7
	2.00-2.99	67	37.2
	3.00-4.00	80	44.4

Tablo 2’de öğrencilerin genel akademik not ortalamasına bakıldığında yoğunluğun 3.00-4.00 (f = 80, %44.4) aralığında olduğu görülmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri 1 haftalık süreçte öğretmen adaylarından toplanmıştır. Ölçek formunda yer alan değişkenler; öğrencilerin cinsiyeti ve genel akademik not ortalamasıdır. Ölçek formlarının incelenmesi sonucunda gerekli özen gösterilmeden doldurulan formları ayıklanmıştır ve verilerin analizinde 180 ölçek formu kullanılmıştır.

Tromso Sosyal Zekâ ölçeği Doğan ve Çetin (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmış, 21 maddeden oluşan Likert tipi bir ölçektir. Ölçekte, sosyal bilgi süreci, sosyal beceriler ve sosyal farkındalık olmak üzere üç alt boyut bulunmaktadır. Ölçek araştırmada beşli Likert olarak kullanılmış olup, Tamamen Uygun, Uygun, Biraz Uygun, Uygun Değil ve Hiç Uygun Değil şeklinde değerlendirilmektedir. Ölçekte alınan yüksek puanlar sosyal zekânın arttığını göstermektedir. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bulgular incelendiğinde bu araştırmada ölçeğin yapı geçerliğine ilişkin (KMO) değeri .767, Bartlett’s sonuçları 1021.813 (p<.05) olarak bulunmuştur. Cronbach alfa katsayı değerinin ise ($\alpha = .630$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırma verileri paket program ile analiz edilmiştir. Verilerin analiz sürecinde parametrik istatistik tekniklerinin öncül kriteri olan normallik varsayımı Kolmogorov Smirnov testi ve varyansların homojenliği testi olan Levene istatistiği uygulanmıştır. Bu analizler sonucunda; bağımsız örneklem için t testi, ve tek yönlü Anova testleri kullanılmıştır. Ayrıca betimsel istatistiklerden faydalanılmıştır ve araştırmanın anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Aşağıda Tablo 3'te öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler sunulmuştur

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Sosyal Zekâ Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	Ranj	Ort.	Med	Mod	Ss
Sosyal Zekâ Düzeyleri	180	1.87	2.74	2.80	2.90	.360

Tablo 3'e göre öğrencilerin sosyal zekâ ortalama puanı 5 üzerinden 2.74 olarak bulunmuştur. Ölçek sonuçları 5.00-1.00=4.00 puanlık bir genişliğe dağılmıştır. Bu genişlik beşe bölünerek ölçeğin kesim noktalarını belirleyen düzeyler bulunmuştur (Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk, 2006). Araştırmadaki istatistiksel bulgulara göre öğrencilerin sosyal zekâ düzeyi biraz uygun düzeyindedir. Bu sonuca göre araştırmanın evreninde yer alan öğretmen adayları yakın çevresiyle iletişimde olmakta, sosyal faaliyetlere kısmen katılmakta ancak bunun üzerine çıkmamakta, yeni sosyal çevreye girebilmek için çaba harcamak yerine var olan ile yetinmekte ve zamanının büyük bir kısmını bireysel etkinliklerle geçirdiği görülmektedir. Bunun yanında öğrencilerin kendilerini anlama becerisi ile diğerlerini anlama becerisinin biraz uygun düzeyinde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 4'te öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi için yapılan bağımsız örneklem t testi sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Sosyal Zekâ Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi İçin Yapılan Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Grup	N	Ort.	ss	sd	t	p
Kadın	128	2.74	.35			
Erkek	52	2.73	.37	178	-0.23	.98*

Tablo 4'e göre öğrencilerin sosyal zekâ puanları cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > .05$). Araştırmaya katılan kadınların sosyal zekâ ortalama puanları 2.74, erkeklerin sosyal zekâ ortalama puanları 2.73'dür. Bu sonuca göre erkeklerle kadınların ortalama sosyal zekâ düzeylerinin oldukça yakın olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri incelendiğinde araştırma evreninde yer alan öğretmen adaylarının sosyal faaliyetlere katılımda benzer düşüncelere sahip olduğu görülmektedir. Hem erkek hem kadın öğrencilerin yapabilecekleri sosyal faaliyetlerin ve katılabilecekleri sosyal çevrenin benzer olduğu, öğrencilerin kendinin ve diğerlerinin duygu ve düşüncelerini anlama ve yönetme becerilerinin aynı düzeyde olduğu görülmektedir.

Aşağıda Tablo 5'te Genel akademik not ortalaması bağımsız değişkenine göre öğretmen adaylarının sosyal zekâ puanlarının anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Sosyal Zekâ Düzeylerinin Genel Akademik Not Ortalaması Değişkenine Göre İncelenmesi

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
	Genel	19.94	150			
Sosyal Zekâ Düzeyleri	Gruplararası	.20	3	.06	.51	.67*
	Gruplariçi	19.73	147	.13		

Tablo 5'e göre öğretmen adaylarının sosyal zekâ ortalama puanları genel akademik not ortalaması açısından anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F = .518$, $p > .05$). Bunun nedenleri incelendiğinde araştırma evreninde yer alan öğrencilerin akademik başarının daha çok bilişsel başarıya bağlı olduğu, akademik başarının sağlanmasında bilginin daha önemli olduğu, öğrencilerin akademik başarıyı sağlayabilmesi için sosyal zekâsını kısmen kullandığı görülmektedir.

Aşağıda Tablo 6'da öğretmen adaylarının genel akademik not ortalaması bağımsız değişkenine göre sosyal zekâ ortalama puanları verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Genel Akademik Not Ortalamaları İle Sosyal Zekâ Ortalama Puanlarının Karşılaştırılması

Gruplar	N	Genel akademik not ortalama aralığı	Genel akademik not ortalaması	Sosyal zekâ ortalama puanı
1. Grup	62	3.85-3.12	3.40	2.79
2. Grup	72	3.06-2.48	2.80	2.70
3. Grup	16	2.40-1.97	2.18	2.66

Araştırmanın son bulgusu ve amacı olan tablo 6'da öğretmen adaylarının akademik not aralıkları, genel akademik not ortalamaları ve sosyal zekâ düzeylerinin ortalama puanları verilmiştir. Grupların belirlenmesi için ise genel akademik not ortalamalarının kesim noktaları dikkate alınmıştır. Toplamda 150 öğrencinin akademik not ortalaması yazılmış olduğundan bu sayı analiz edilmiş ve not ortalamalarının yığıldığı noktalar merkez alınarak bir sonraki gruptan en geniş aralıkta ayrıştığı not kesim noktası olarak belirlenmiştir. Araştırma bulgularında tüm katılımcıların sosyal zekâ düzeyi ortalama puanı 2.74'dür. Gruplarda ise 1. grubun akademik not ortalamaları 3.85 ile 3.12 aralığında, akademik not ortalaması 3.40 ve sosyal zekâ düzeyi 2.79 olarak bulunmuştur. 2. grubun akademik not ortalamaları 3.06 ile 2.48 aralığında, akademik not ortalaması 2.80 ve sosyal zeka düzeyi ortalama puanı 2.70'tir. 3. grubun akademik not ortalamaları 2.40 ile 1.97 aralığında, akademik not ortalaması 2.18 ve sosyal zeka düzeyi ortalama puanı 2.66 olarak bulunmuştur. Her 3 grubun akademik not ortalamaları ve sosyal zekâ düzeyleri incelendiğinde sonuçların alanyazında yer alan diğer çalışmalarla paralellik gösterdiği, akademik başarı ile sosyal zeka düzeyi arasında doğru orantının olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile öğrencilerin akademik not ortalamalarına paralel olarak sosyal zekâ düzeylerinin de düşüş gösterdiği görülmektedir.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının sosyal zeka düzeyleri biraz uygun düzeyindedir. Bu sonuca göre araştırmanın çalışma evreninde yer alan öğretmen adaylarının yakın çevresiyle iletişimde olmakta, sosyal faaliyetlere kısmen katılmakta ancak bu durumu geliştirmek ve yeni sosyal çevreye girebilmek için çaba harcamak yerine var olan ile yetinmekte ve zamanının büyük bir kısmını bireysel etkinliklerle geçirdiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan kadınların sosyal zekâ ortalama puanları 2.74, erkeklerin sosyal zekâ ortalama puanları 2.73'dür. Buna göre erkeklerle kadınların sosyal zekâ ortalama puanlarının oldukça yakın olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri incelendiğinde araştırma evreninde yer alan eğitim fakültesi öğrencilerinin sosyal faaliyetlere katılımında benzer düşüncelere sahip olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının akademik not ortalamaları başarıya göre gruplandırılarak sosyal zekâ ortalama puanları ile karşılaştırılmıştır. Her 3 grubun akademik not ortalamaları ve sosyal zeka düzeyleri incelendiğinde sonuçların alanyazında yer alan diğer çalışmalar ile paralellik gösterdiği, akademik başarı ile sosyal zeka düzeyi arasında doğru orantının olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile öğrencilerin akademik not ortalamalarının yükselmesine paralel olarak sosyal zekâ düzeylerinin de yükseldiği görülmektedir.

Sosyal zekâ becerileri üzerine yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde akademik başarı ve sosyal zekâ arasındaki ilişkiyi araştıran birçok çalışma yapıldığı görülmektedir (Brown ve Anthony, 1990; Riggio, Messamer ve Throkomorton, 1991; Saxena ve Panigrahi, 2009). Suliman (2010) Bar-On modeline göre sosyal zekâ becerisi yüksek olan öğrencilerin akademik başarısının da yüksek olduğunu ifade etmiştir. Öğrencinin akademik başarısı zekâyâ bağlıdır (Panigrahi, 2005) ve sosyal zekâ ile olumlu ilişki içindedir (Brown ve Anthony, 1990). Bailey (1968) 5. sınıf öğrencilerinin arkadaşlık puanlarını inceleyerek sosyal zekâ düzeyi ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmıştır. Akademik başarısı yüksek olanların sosyal zekâ düzeyleri de yüksektir (Saxena ve Panigrahi, 2009). Gakhar ve Bains (2009) sanat öğrencilerinin fen öğrencilerine göre daha sosyal olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Akademik başarı ile sosyal zekânın ilişkisi dışında yapılan çalışmalarda ise Riggio, Messamer ve Throkomorton'a (1991) göre akademik ve sosyal zekâ kavramsal olarak birbirlerinden uzak olsalar da örtüşük yapılarıdır. Chesnokova'a (2005) göre yaşla birlikte gelişen sosyal zekâ birçok aşamadan geçmektedir. Singh (2007) ise yaptığı çalışmada yüksek yaratıcılık becerisine sahip erkeklerle kadınların sosyal zekâ düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığını ifade etmiştir. Kaur ve Kalaramna (2004) çalışmalarında ev ortamının, sosyal zekânın ve sosyo-ekonomik statünün arasındaki ilişkiyi araştırmış ve ev ortamının sosyal zekâyı etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Bireylerin sosyal becerilerini analiz etmekte kullanılan zekâ, bireysel ve karşılıklı olduğundan kişinin kendisinin yetenek ve bilişsel düzeyinin farkında olur ve sosyal amaçlarını gerçekleştirmekte bu becerilerini kullanır. Vyrost ve Kyselova (2006) sosyal zekâ, bilgi, değerler ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırmış ve sonuç olarak sosyal zekâ ve bilgelik ile bilgi arasında yakın ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır. Gnanadevan (2007) sosyal zekâ düzeyinin bireyin sosyal sınıfı, annenin eğitimi ve ailenin gelir düzeyine göre değişmekte olduğunu ancak cinsiyete, baba eğitim düzeyine, annenin ve babanın yaptığı işe göre değişmediğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak yapılan araştırmalara bakıldığında sosyal zekânın bireyler için önemli olduğu ortaya çıkarılmıştır. Öncelikle sosyal zekânın akademik başarı için oldukça önemli olduğu birçok araştırma tarafından ortak bulgu olarak ortaya çıkarılmış ve sosyal zekânın akademik başarıyla ilişkisi olduğu vurgulanmıştır. Bunun dışında sosyal zekâyı etkileyen birçok faktörün olduğu araştırmalarda ortaya çıkarılmıştır. Bunlardan yaşanan çevre, aile eğitim düzeyi ve alınan eğitimin kalitesi başta gelmektedir.

Araştırma bulgularından ve önceki araştırma sonuçlarından yola çıkarak araştırmacılar tarafından şu öneriler getirilmiştir. Öncelikle öğretmen adaylarının sosyal zekâ düzeylerini geliştiren etkinliklere yoğunlaşabilir. Bu bağlamda üniversiteler her öğrencinin katılabileceği etkinlikler düzenleyerek öğrencilerin sosyal hayatın içinde kalması sağlanabilir. Bunun yanında dersler ve müfredat öğrencilerin sosyal zekâ düzeylerini yükseltecek bir kapsamda hazırlanabilir. Ayrıca aileler öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine

yoğunlaşarak onların içe kapanıp sanal oyunlarla meşgul olmasından çok çocuğun kendinin ve yeteneklerinin farkında olması sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Bailey, J.A(1968). *Social intelligence, achievement and the elementary school child*. Nevada: Nevada Univesity.
- Bar-On, R. (2006). The Bar-On model of emotional-social intelligence (ESI). *Psicothema*, 18, 13-25.
- Bar-On, R., & Handley, R. (2003). *The Bar-On EQ-360: Technical manual*. Toronto, Canada: Multi-Health Systems.
- Björkqvist, K., Österman, K., & Kaukiainen, A. (2000). Social intelligence, empathy, aggression? *Aggression and violent behavior*, 5(2), 191-200.
- Boyatzis, R. E. (2006). Using tipping points of emotional intelligence and cognitive competencies to predict financial performance of leaders. *Psicothema*, 18, 214-131.
- Boyatzis, R.E., Goleman, D., & HayGroup (2001). *The Emotional Competence Inventory (ECI)*. Boston: HayGroup.
- Brown, L. T., & Anthony, R. G. (1990). Continuing the search for social intelligence. *Personality and Individual Differences*, 11(5), 463-470.
- Chesnokova, O. (2005). Cunning and social intelligence in children. Retrieved on 10/12/2018 from www.lancs.ac.uk
- Doğan, T. & Çetin, B. (2009). Tromso sosyal zekâ ölçeği Türkçe formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 7(1), 241-268.
- Ford, M. E., & Tisak, M. S. (1983). A further search for social intelligence. *Journal of Educational Psychology*, 75(2), 196-206.
- Gakhar, S.C. & Bains, (2009). A study of social intelligence and achievement motivation of students of arts and science stream. *Journal Of Educational Studies*, 7(2) 56-59.
- Gnanadevan, R. (2007). Social intelligence of higher secondary students in relation to their socio-economic status, *Journal of Community Guidance and Research*, 24(3) 340-346.
- Goleman, D. (2006). The socially intelligent. *Educational Leadership*, 64(1), 76-81.
- Jones, K. & Day, J.D. (1997). Discrimination of two aspects of cognitive social intelligence from academic intelligence. *Journal Of Educational Psychology*, 89(3), 486-497.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Dağıtım.
- Kaukiainen, A., Salmivalli, C., Lagerspetz, K., Tamminen, M., Vauras, M., Mäki, H., & Poskiparta, E. (2002). Learning difficulties, social intelligence, and self-concept: Connections to bully-victim problems. *Scandinavian Journal Of Psychology*, 43(3), 269-278.
- Kaur, H & Kalaramna, A(2004). Study of interrelationship between home environment, social intelligence and socio-economic status among male & female, *Journal of Human Ecology*, 16(2), 137-140.
- Kobe, L. M., Reiter-Palmon, R., & Rickers, J. D. (2001). Self-reported leadership experiences in relation to inventoried social and emotional intelligence. *Current Psychology*, 20(2), 154-163.

- Köklü, N. Büyüköztürk, S. & Çokluk-Bökeoğlu. Ö. (2006). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Marlowe, H. A. (1986). Social intelligence: Evidence for multidimensionality and construct independence. *Journal Of Educational Psychology*, 78(1), 52-58.
- Mayer, J.D. & Salovey, P. (1997). *What is emotional intelligence*. In P. Salovey & D. Sluyter (eds.): *Emotional development and emotional intelligence: implications for educators*. New York: Basic Books.
- Riggio, R. E., Messamer, J., & Throckmorton, B. (1991). Social and academic intelligence: Conceptually distinct but overlapping constructs. *Personality and Individual Differences*, 12(7), 695-702.
- Saxena S. & Panigrahi S.(2009) Social intelligence of high and low achieves undergraduate students. *Journal Of Educational Studies*, 7(2), 31-34.
- Singh, S. (2007). *Emotional İntelligence, Social İntelligence, Adjustment And Personality Differentials Of Adolescents With High & Low Creativity* (Unpublished Doctoral Thesis). Chamdigerth.
- Suliman, W. A. (2010). The relationship between learning styles, emotional social intelligence, and academic success of undergraduate nursing students. *Journal of Nursing Research*, 18(2), 136-143.
- Thorndike, E. L. (1920). Intelligence and its uses. *Harper's Magazine*, 140, 227-235.
- Vyrost, J. & Kyselova, M.(2006). Personality correlates of social intelligence. *Studia Psychologica* 48(3), 207-212.
- Weis, S., & Süß, H. M. (2007). Reviving the search for social intelligence—A multitrait-multimethod study of its structure and construct validity. *Personality and Individual Differences*, 42(1), 3-14.
- Willmann, E., Feldt, K., & Amelang, M. (1997) Prototypical behavior pattern of social intelligence. An intercultural comparison between Chinese and German subjects, *International Journal of Psychology*, 32(5), 329-346.